

Nr B 29

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändring i lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring, m. m.; given Stockholms slott den 6 juni 1958.

Under återopande av bilagda i statsrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att

dels, jämlikt § 87 regeringsformen, antaga härvid fogade förslag till

1) lag angående ändring i lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring, och

2) lag angående ändring i lagen den 21 maj 1954 (nr 266) om moderskapshjälp,

dels antaga härvid fogade förslag till

1) lag angående ändrad lydelse av 3 och 8 §§ lagen den 18 maj 1956 (nr 293) om ersättning åt smittbärare,

2) förordning om sjukhjälp i vissa fall åt svenska medborgare, som icke äro bosatta i riket, och

3) förordning om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ förordningen den 4 juni 1954 (nr 519) angående kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel,

dels ock bifalla de förslag i övrigt, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Torsten Nilsson

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås, att den tid under vilken tilläggssjukpenning i sjukpenningklasserna 4—13 utgår med oducerat belopp skall förlängas från f. n. 90 till 180 dagar av varje sjukperiod. Vårdavgifterna för salspatienter på sjukvårds- och förlossningsanstalter förutsättes bli höjda från f. n. i allmänhet 3 kr. till 5 kr. om dagen. I samband härmed föreslås folkpenning 1 — *Bihang till riksdagens protokoll 1958. 1 saml. Nr B 29.*

sionärernas sjukhjälpstid i vad avser ersättning för sjukhusvård förlängd till 180 dagar i de fall då den nu är 90 dagar. Förslag framlägges om att utlandssvenskar vid tillfällig vistelse i Sverige skall bli berättigade till sjukhjälp från allmän sjukkassa i form av ersättning för sjukvård. Vidare innehåller propositionen vissa förslag angående finansieringen av de föreslagna åtgärderna m. m. (se propositionen nr 126 till årets förra riksdag).

Förslag

till

L a g**angående ändring i lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring**

Härigenom förordnas beträffande lagen den 3 januari 1947 om allmän sjukförsäkring¹, dels att talet »90» i huvudet till den i 22 § tredje stycket intagna tabellen skall utbytas mot »180», dels att orden »av nittio dagar» i femte stycket samma paragraf skola utgå, dels ock att 29, 30, 38, 39, 58, 86 och 110 §§ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)***29 §.**

Sjukhjälp i form av sjukpenning eller ersättning för sjukhusvård utgår vid varje sjukdom för högst sjuhundratrettio dagar. Sådan sjukhjälp utgår dock vid varje sjukdom för högst nittio dagar för tid efter utgången av den månad, varunder försäkrad fyllt sextiosju år; och för den som åtnjuter folkpensionsförmån i annan form än ålderspension utgår sjukhjälp för högst nittio dagar efter utgången av den månad, varunder han börjat uppbära sådan förmån. Uppbär den som är sjukpenningförsäkrad enligt 7 § första stycket annan folkpensionsförmån än ålderspension redan före sjukdomens första sjukperiod, skall ifrågavarande tid av nittio dagar räknas från utgången av den månad, varunder han börjat uppbära dylik förmån med ett till följd av ändrade

Sjukhjälp i form av sjukpenning eller ersättning för sjukhusvård utgår vid varje sjukdom för högst sjuhundratrettio dagar. Den som fyllt sextiosju år eller åtnjuter annan folkpensionsförmån än ålderspension äger dock, för tid efter utgången av den månad då han uppnått nämnda ålder eller börjat uppbära förmånen, vid varje sjukdom åtnjuta sjukhjälp som nyss nämnts för högst etthundraåttio dagar, sjukpenning likväl för högst nittio dagar. Är den, som redan före sjukdomens första sjukperiod uppbär annan folkpensionsförmån än ålderspension, sjukpenningförsäkrad enligt 7 § första stycket, skall nämnda tid av etthundraåttio dagar ej räknas förrän från utgången av den månad, varunder han börjat uppbära dylik förmån med ett till följd av ändrade

¹ Senaste lydelse, se beträffande 22, 30, 39 och 58 §§ SFS 1953:569, beträffande 29, 86 och 110 §§ SFS 1956:74 och beträffande 38 § SFS 1955:402.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

inkomstförhållanden ökat belopp.

de inkomstförhållanden ökat belopp.

Från den — — — — — minst hälften.

Vid tillämpning — — — — — nämnda tid.

30 §.

Framställning om sjukhjälp skall göras, beträffande sjukpenning inom *sex månader* från den dag sjukpenningen avser samt i fråga om annan sjukhjälp inom samma tid från det den försäkrade guldit det belopp, varför ersättning begäres, allt vid äventyr att rätten förloras.

Framställning om sjukhjälp skall göras, beträffande sjukpenning inom *två år* från den dag sjukpenningen avser samt i fråga om annan sjukhjälp inom samma tid från det den försäkrade guldit det belopp, varför ersättning begäres, allt vid äventyr att rätten förloras.

Underlåter någon — — — — — sjukhjälpen vägras.

38 §.

Arbetsgivare är pliktig att erlagga bidrag till kostnaderna för sjukvårdsförsäkringen och försäkringen för tilläggssjukpenning. Bidraget skall för varje kalenderår utgöra, såvitt angår sjukvårdsförsäkringen *en tiondels* procent och beträffande försäkringen för tilläggssjukpenning *en* procent, allt av den lön i penningar eller naturaförmåner, som arbetsgivaren under året utgivit till sådana hos honom anställda arbetstagare, som äro obligatoriskt försäkrade enligt lagen om yrkesskadeförsäkring. Härvid skall hänsyn icke tagas till arbetstagare, som jämlikt 28 § undantagits från försäkringen för tilläggssjukpenning eller som är utländsk sjöman, vilken ej är mantalsskriven i riket, och ej heller till arbetstagares lön i vad lönen överstiger femtontusen kronor för år räknat. För beräkning av naturaförmåner skall gälla vad i 8 § sägs.

Arbetsgivare är pliktig att erlagga bidrag till kostnaderna för sjukvårdsförsäkringen och försäkringen för tilläggssjukpenning. Bidraget skall för varje kalenderår utgöra, såvitt angår sjukvårdsförsäkringen *tjugofem hundra*dels procent och beträffande försäkringen för tilläggssjukpenning *ättiofem hundra*dels procent, allt av den lön i penningar eller naturaförmåner, som arbetsgivaren under året utgivit till sådana hos honom anställda arbetstagare, som äro obligatoriskt försäkrade enligt lagen om yrkesskadeförsäkring. Härvid skall hänsyn icke tagas till arbetstagare, som jämlikt 28 § undantagits från försäkringen för tilläggssjukpenning eller som är utländsk sjöman, vilken ej är mantalsskriven i riket, och ej heller till arbetstagares lön i vad lönen överstiger femtontusen kronor för år räknat. För beräkning av naturaförmåner skall gälla vad i 8 §

(Nuvarande lydelse)

Därest överenskommelse, som Konungen träffar med främmande stat, berör allmän sjuk-kassa, är kassan pliktig att utöva verksamhet i enlighet med vad överenskom-melsen innehåller.

(Föreslagen lydelse)

Därest förordnande meddelas be-träffande sjukhjälp till svensk medborgare som icke är bosatt här i riket eller med främmande stat träffas överenskommelse som berör allmän sjuk-kassa, är sådan kassa pliktig att utöva verksamhet i en-lighet med vad förordnandet eller överenskommelsen innehåller.

Allmän sjuk-kassa — — — — — för kassan.

86 §.

Lokalsjuk-kassa ansvarar för utgi-vandet av ersättning enligt sjuk-vårdsförsäkringen. Av utgifterna härför, dock ej utgifter enligt 18 §, äger kassan att från vederbörande centralsjuk-kassa återfå *tre fjärde-delar eller, i fråga om sjukvårdser-sättning till barn, som i 6 § sista stycket avses, hela beloppet.*

Lokalsjuk-kassa ansvarar för ut-givandet av ersättning enligt sjuk-vårdsförsäkringen. Av utgifterna härför, dock ej utgifter enligt 18 §, äger kassan att från vederbörande centralsjuk-kassa återfå *fyra femte-delar.*

Med avseende — — — — — så-lunda ansvarar.

Vid tillämpningen — — — — — motsvarande tillämpning.

110 §.

I fråga om sjukhjälp till svensk medborgare, som icke är bosatt här i riket, förordnar Konungen med riksdagen.

Konungen äger träffa övenskom-melse med främmande makt om tillämpning av denna lag helt eller delvis å personer, som utan att vara svenska medborgare vistas här i riket och å vilka lagen ej eljest är tillämplig.

Konungen äger ock träffa över-enskommelse med främmande makt om tillämpning av denna lag helt eller delvis å personer, som utan att vara svenska medborgare vistas här i riket och å vilka lagen ej el-jest är tillämplig.

Denna lag träder i kraft den 1 ja-nuari 1959.

I fall då sjukperiod löper vid ikraftträdandet skall 22 § i dess nya

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

lydelse tillämpas, såframt icke tillläggssjukpenningen dessförinnan börjat utgå med det lägre beloppet.

Bestämmelserna i 29 § första stycket nya lydelsen skola äga tillämpning jämväl å sjukdom, som inträffat före den 1 januari 1959, såframt icke sjukhjälpstiden enligt bestämmelsernas äldre lydelse utlöpt dessförinnan.

Den som vid utgången av år 1958 är frivilligt försäkrad för sjukpenningtillägg enligt 47 § första stycket äger utan hinder av vad i 49 § första stycket är stadgat rätt att, i den mån de nya bestämmelserna så medgiva, övergå till högre sjukpenningtillägg, såvida framställning därom göres senast den 30 juni 1959.

Förslag

till

L a g

angående ändring i lagen den 21 maj 1954 (nr 266) om moderskapshjälp

Härigenom förordnas, att 7, 15 och 16 §§ lagen den 21 maj 1954 om moderskapshjälp skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

7 §.

Tilläggspenning utgår — — — — — för tilläggsjukpenning.

Tilläggspenning utgår tidigast från och med den fyrtiofemte dagen före den beräknade tidpunkten för nedkomsten och senast från och med förlossningsdagen så länge kvinnan utan avbrott avhåller sig från förvärvsarbete, dock högst för nittio dagar, med samma belopp för dag, som kvinnan äger uppbära i tilläggsjukpenning för de första nittio dagarna av en och samma sjukperiod. Från och med den tjugooåttonde dagen efter förlossningsdagen utgår tilläggspenning endast om kvinnan har eller på grund av sjukdom är förhindrad att hava barnet i sin vård.

Tilläggspenning utgår tidigast från och med den fyrtiofemte dagen före den beräknade tidpunkten för nedkomsten och senast från och med förlossningsdagen så länge kvinnan utan avbrott avhåller sig från förvärvsarbete, dock högst för nittio dagar, med samma belopp för dag, som kvinnan äger uppbära i tilläggsjukpenning för de första *ett*hundraåttio dagarna av en och samma sjukperiod. Från och med den tjugooåttonde dagen efter förlossningsdagen utgår tilläggspenning endast om kvinnan har eller på grund av sjukdom är förhindrad att hava barnet i sin vård.

Tilläggspenning utgår — — — — — allmännas bekostnad.

15 §.

Framställning om moderskapshjälp skall göras inom *sex månader*, beträffande ersättning för förlossningsutgifter från den dag då det belopp guldits, för vilket ersättning begäres, i fråga om grundpenning

Framställning om moderskapshjälp skall göras inom *två år*, beträffande ersättning för förlossningsutgifter från den dag då det belopp guldits, för vilket ersättning begäres, i fråga om grundpenning från

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

från förlossningsdagen samt såvitt angår barntillägg och tilläggspenning från den dag ersättningen avser, allt vid äventyr att rätten förloras.

förlossningsdagen samt såvitt angår barntillägg och tilläggspenning från den dag ersättningen avser, allt vid äventyr att rätten förloras.

Underlåter kvinna — — — — — moderskapshjälpen vägras.

16 §.

För utgivandet av moderskaps-
hjälp till kvinna, som är försäkrad
i såväl lokal- som centralsjukkassa,
svarar lokalsjukkassan med rätt för
denna att från centralsjukkassan
återfå *tre fjärdedelar* av vad som ut-
givits jämlikt 3 § och hela det belopp,
som utgivits jämlikt 5, 6 och 7 §§.

För utgivandet av moderskaps-
hjälp till kvinna, som är försäkrad
i såväl lokal- som centralsjukkassa,
svarar lokalsjukkassan med rätt för
denna att från centralsjukkassan
återfå *fyra femtedelar* av vad som
utgivits jämlikt 3 § och hela det be-
lopp, som utgivits jämlikt 5, 6 och
7 §§.

*Denna lag träder i kraft den 1
januari 1959.*

Förslag

till

L a g**angående ändrad lydelse av 3 och 8 §§ lagen den 18 maj 1956 (nr 293)
om ersättning åt smittbärare**

Härigenom förordnas, att 3 och 8 §§ lagen den 18 maj 1956 om ersättning åt smittbärare skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)***3 §.**

Ersättningen åt den som är sjukpenningförsäkrad jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring utgår för dag räknat med det högsta belopp som han vid sjukdom är berättigad att uppbära i sjukhjälp på grund av den obligatoriska och frivilliga sjukpenningförsäkringen för dag under de första *nittio* dagarna av en sjukperiod, för vilka sjukpenning utgår; dock att ersättning åt den som åtnjuter annan inkomst av förvärvsarbete än inkomst av tjänst alltid skall bestämmas till det belopp för dag räknat som skulle hava utgått till honom, därest hela hans årsinkomst av förvärvsarbete utgjort inkomst av tjänst.

Ersättningen åt — — — — — sagda dag.

Den som — — — — — om arbetsinkomst.

8 §.

Framställning om ersättning skall göras skriftligen och senast inom *sex månader* från den dag ersättningen avser, vid äventyr att rätten till ersättning förloras; *Konungen*

Ersättningen åt den som är sjukpenningförsäkrad jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring utgår för dag räknat med det högsta belopp som han vid sjukdom är berättigad att uppbära i sjukhjälp på grund av den obligatoriska och frivilliga sjukpenningförsäkringen för dag under de första *etthundraåttio* dagarna av en sjukperiod, för vilken sjukpenning utgår; dock att ersättning åt den som åtnjuter annan inkomst av förvärvsarbete än inkomst av tjänst alltid skall bestämmas till det belopp för dag räknat som skulle hava utgått till honom, därest hela hans årsinkomst av förvärvsarbete utgjort inkomst av tjänst.

Framställning om ersättning skall göras skriftligen och senast inom *två år* från den dag ersättningen avser, vid äventyr att rätten till ersättning förloras.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

dock obetaget att, då särskilda skäl
därtill föranleda, besluta att fram-
ställning må upptagas till prövning
ändå att den göres senare.

Vid framställningen — — — — — om ingripandet.

Därest sökanden — — — — — nyssnämnda tid.

*Denna lag träder i kraft den 1
januari 1959.*

Förslag

till

Förordning**om sjukhjälp i vissa fall åt svenska medborgare, som icke äro bosatta i riket**

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Svensk medborgare, som icke är bosatt i riket men vistas härstädes, äger vid sjukdom erhålla sjukhjälp från allmän sjukkassa enligt vad nedan stadgas.

2 §.

Sjukhjälp enligt denna förordning utgår i form av ersättning för utgifter, som avses i 14—17 §§ lagen om allmän sjukförsäkring, ävensom för kostnad, som avses i 18 § nämnda lag, i den mån ersättning för sådan kostnad är tillförsäkrad samtliga försäkrade i den centralsjukkassa, som enligt vad i 3 § sägs skall bekosta hjälpen.

Sjukhjälp utgår endast om vårdbehovet uppkommit under vistelse i riket. Föreligger rätt till ersättning för vården jämlikt annan svensk lagstiftning eller utländsk lagstiftning eller på grund av överenskommelse med främmande makt, skall sjukhjälpens minskas med vad som i motsvarande hänseende utgår i sådan ersättning.

3 §.

Sjukhjälp, som avses i denna förordning, utgives av sjukkassa för den ort, där vården erhålles. Lokalsjukkassa äger återfå sålunda utgiven sjukhjälp av den centralsjukkassa, till vilken den är ansluten.

Kostnaden för utgiven sjukhjälp skall belasta sjukvårdsförsäkringen i vederbörande centralsjukkassa.

4 §.

Beträffande sjukhjälp enligt denna förordning skall i tillämpliga delar gälla vad som stadgas i 14—18, 29, 30, 32, 59, 87, 101—103 och 105—107 §§ lagen om allmän sjukförsäkring.

5 §.

De närmare föreskrifter, som finnas erforderliga för tillämpningen av denna förordning, meddelas av Konungen eller efter Konungens bemyndigande av riks försäkringsanstalten.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1959.

Förslag
till
Förordning

om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ förordningen den 4 juni 1954 (nr 519) angående kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel

Härigenom förordnas, att 2 och 3 §§ förordningen den 4 juni 1954 angående kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

2 §.

Den som är försäkrad jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring och som lider av långvarig och allvarlig sjukdom äger, där Konungen i fråga om sjukdomen så bestämt, utan kostnad erhålla läkemedel, som enligt vad Konungen förordnat skall tillhandahållas kostnadsfritt vid sådan sjukdom.

Svensk medborgare så ock den som, utan att vara svensk medborgare, är försäkrad jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring äger, därest han lider av långvarig och allvarlig sjukdom, i fråga om vilken Konungen så bestämt, utan kostnad erhålla läkemedel, som enligt vad Konungen förordnat skall tillhandahållas kostnadsfritt vid sådan sjukdom.

3 §.

I annat fall än som avses i 2 § äger vid sjukdom den som är försäkrad jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring vid inköp av läkemedel, som enligt apoteksvarustadgan den 14 november 1913 (nr 308) är att hänföra till apoteksvara eller som utan att utgöra apoteksvara innehåller gift av första klassen, åtnjuta nedsättning av fastställt pris för läkemedlet med hälften av det belopp, varmed priset må överstiga tre kronor. Har under en formel förskrivits flera läkemedel, skall prisnedsättningen avse den sammanlagda kostnaden. Är förskrivning avsedd att expedieras mer än en gång, skall

I annat fall än som avses i 2 § äger vid sjukdom svensk medborgare vid inköp av läkemedel, som enligt apoteksvarustadgan den 14 november 1913 (nr 308) är att hänföra till apoteksvara eller som utan att utgöra apoteksvara innehåller gift av första klassen, åtnjuta nedsättning av fastställt pris för läkemedlet med hälften av det belopp, varmed priset må överstiga tre kronor. Har under en formel förskrivits flera läkemedel, skall prisnedsättningen avse den sammanlagda kostnaden. Är förskrivning avsedd att expedieras mer än en gång, skall nedsättningen hänföra sig till varje expedition.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

nedsättningen hänföra sig till varje expedition.

Vad nu sagts om *den som är försäkrad jämligt lagen om allmän sjukförsäkring* skall ock gälla *den som, utan att vara försäkrad enligt nämnda lag, här i riket är i allmän eller enskild tjänst.*

Vad nu sagts om *svensk medborgare* skall ock gälla *annan, under förutsättning att han är försäkrad jämligt lagen om allmän sjukförsäkring eller, utan att så är fallet, här i riket är i allmän eller enskild tjänst.*

Från prisnedsättning — — — — — stycket avses.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1959.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6 juni
1958.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, KJELLIN, JOHANSSON.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för socialdepartementet, statsrådet Nilsson, fråga om *ändring i sjukförsäkringslagen m. m.* samt anför.

I propositionen nr 126 till årets förra riksdag föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att *dels* antaga vid propositionen fogade förslag till lag angående ändring i lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring, lag angående ändring i lagen den 21 maj 1954 (nr 266) om moderskapshjälp, lag angående ändrad lydelse av 3 och 8 §§ lagen den 18 maj 1956 (nr 293) om ersättning åt smittbärare, förordning om sjukhjälp i vissa fall åt svenska medborgare, som icke äro bosatta i riket, och förordning om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ förordningen den 4 juni 1954 (nr 519) angående kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel, *dels ock* bifalla de förslag i övrigt, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen enligt ett i propositionen återopat utdrag av statsrådsprotokollet hemställt. Över förslagen till lagar angående ändring i sjukförsäkringslagen och lagen om moderskapshjälp hade lagrådets yttrande inhämtats. Denna proposition hann emellertid inte upptagas till slutlig behandling av riksdagen före dess upplösning. Då jag icke finner anledning ifrågasätta ändring i de genom nämnda proposition framlagda förslagen, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att

dels, jämlikt § 87 regeringsformen, antaga förenämnda förslag till

1) *lag angående ändring i lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring*, och

2) *lag angående ändring i lagen den 21 maj 1954 (nr 266) om moderskapshjälp*,

dels antaga inom socialdepartementet upprättade förslag till

1) *lag angående ändrad lydelse av 3 och 8 §§ lagen den 18 maj 1956 (nr 293) om ersättning åt smittbärare*,

2) *förordning om sjukhjälp i vissa fall åt svenska medborgare, som icke äro bosatta i riket*, och

3) *förordning om ändrad lydelse av 2 och 3 §§ förordningen den 4 juni 1954 (nr 519) angående kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel, dels ock besluta att*

a) allmänna sjukförsäkringsfonden skall tillföras de belopp, varmed de på ettvarit av åren 1957 och 1958 belöpande arbetsgivarbidragen till tilläggs-sjukpenning enligt lagen om allmän sjukförsäkring och tilläggspenning enligt lagen om moderskapshjälp överstiger 60 procent av de under året i de allmänna sjukförsäkringskassorna bokförda utgifterna för nämnda ändamål, och

b) för förvaltning och utnyttjande av de sålunda fonderade medlen skall gälla samma regler som beträffande de på åren 1955 och 1956 belöpande arbetsgivarbidrag, vilka tillförts fonden.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Ulf Betts